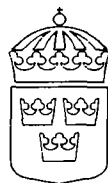

Socialförsäkringsutskottets yttrande 1991/92:SfU1y

Privatisering av statligt ägda företag m.m.

1991/92
SfU1y

Till näringsutskottet

Näringsutskottet har den 26 november 1991 beslutat bereda socialförsäkringsutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1991/92:69 om privatisering av statligt ägda företag, m.m. såvitt avser AB Kurortsverksamhet.

Socialförsäkringsutskottet vill med anledning härav anföra följande.

Staten är ägare till hela aktiekapitalet i AB Kurortsverksamhet. Bolagets omsättning under år 1990 utgjorde 114,9 milj.kr. Verksamheten består främst av rehabiliterings- och utredningsinsatser inom den svenska socialförsäkringen och bedrivs vid riks-försäkringsverkets sjukhus i Nynäshamn och i Tranås. Sjukhusen har tillhopa 430 vårdplatser.

Behovet av särskilda resurser för arbetsförmågeutredning och rehabilitering togs upp av rehabiliteringsutredningen i betänkande SOU 1988:41 Tidig och samordnad rehabilitering. Utredningen lämnade en redogörelse för verksamheten vid riks-försäkringsverkets båda förenämnda sjukhus, ävensom för motsvarande verksamhet vid Åre sjukhus, som tidigare var ett av riks-försäkringsverkets sjukhus, men överläts till Jämtlands läns landsting år 1979. I samband med nämnda överlåtelse garanterades i avtal en skyldighet att ta emot sådana patienter som de allmänna försäkringskassorna remitterade till sjukhuset för undersökning och utredning. Försäkringskassorna i södra Sverige utnyttjade i huvudsak Tranås sjukhus, försäkringskassorna i mellersta Sverige Nynäshamns sjukhus och kassorna i Norrland Åre sjukhus för utredningar.

Patienter som remitterats till sjukhusen i Nynäshamn och Tranås var antingen utredningspatienter eller vårdpatienter. Utredningspatienterna remitterades från de allmänna försäkringskassorna på grund av att de var särskilt svårbedömbara ur sjukförsäkringssynpunkt och behövde utredning antingen för rehabilitering eller för förtidspension. Vårdpatienterna remitterades av sjukvårdshuvudmännen huvudsakligen för vård av olika sjukdomstillstånd som ett led i ett långsiktigt funktionsbevarande behandlingsprogram. Utredningspatienterna utgjorde år 1988 ca 85 % av de remitterade patienterna. Vid sjukhusen förekom även viss poliklinisk verksamhet för personal, ortsbefolkning m.m.

Rehabiliteringsberedningen konstaterade att det hos försäkringskassorna fanns ett stort behov av sjukhusens utredande verksamhet. Samtidigt riktades viss kritik mot verksamheten framför allt därför att vistelsen alltför sällan ledde till återgång i arbetet utan till rekommendation om förtidspensionering. Ett huvudproblem var att närmare 55 % av patienterna varit sjukskrivna längre tid än ett år när de skrevs in. AB Kurortsverksamhet hade emellertid i en egen utredning föreslagit en rad åtgärder som skulle leda till en aktivare och mera målinriktad verksamhet vid sjukhusen. Förslagets inriktning överensstämde enligt rehabiliteringsutredningen väl med den analys av sjukförsäkringens behov som beredningen gjort, och utredningen kunde även konstatera att förändringar påbörjats och gett vissa resultat. Beredningen menade emellertid att riksförsäkringsverkets sjukhus aldrig ensamma kunde klara av detta behov utan fick ses som en resurs vid sidan om övrig sjukvård. Den medicinska rehabiliteringen skulle enligt beredningen ligga så nära individen som möjligt och byggas ut inom primärvården med stöd av medicinska rehabiliteringskliniker. När tillräckliga sådana resurser fanns för varje landsting kunde enligt beredningen behovet av rehabiliteringsresurser vid riksförsäkringsverkets sjukhus ifrågasättas.

Utskottets bedömning av en försäljning av AB Kurortsverksamhet måste ses mot bakgrund av de beslut som riksdagen tagit vid de två nästföregående riksmötena om en ändrad inriktning av socialförsäkringens roll och insatser inom arbetslivet för att se till att människor inte drabbas av långa sjukskrivningar eller förtidspensionering och åtgärder som kan ge dem som drabbas möjligheter att komma tillbaka i arbetslivet. Förslag i detta syfte har lagts fram i propositionerna 1989/90:62 om insatser för aktiv rehabilitering och arbetslivsfondens verksamhet m.m. och 1990/91:141 om rehabilitering och rehabiliteringsersättning och bygger i stora delar på rehabiliteringsberedningens förslag. Delar av den ändrade lagstiftningen på området har redan trätt i kraft (1989/90:SfU12, rskr. 185) och återstående delar träder i kraft den 1 januari 1992 (1990/91:SfU16, rskr. 303). Socialförsäkringen kommer härigenom i högre grad än hittills att användas för aktiva insatser för att rehabilitera de försäkrade till arbete och den s.k. arbetslinjen inom socialförsäkringen och arbetsmarknadspolitiken markeras. Som ett led i genomförandet av dessa reformer anser utskottet att det är av stor betydelse att försäkringskassorna har tillgång till effektiva resurser för rehabilitering och rehabiliteringsundersökningar och att riksförsäkringsverkets sjukhus för närvarande fyller en mycket viktig uppgift.

Om bolaget säljs till annan anser utskottet att det finns möjligheter att genom avtal erhålla garantier för den fortsatta verksamhetens inriktning och kvalitet så länge behovet av verksamheten kvarstår. Utskottet har därför ingen principiell invändning mot propositionen i denna del, men förutsätter att regeringen när en försäljning övervägs nogta beaktar de aspekter på behovet av utredningsresurser för försäkringskassorna som utskottet ovan framhållit.

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Gullan Lindblad

I beslutet har deltagit: Gullan Lindblad (m), Birgitta Dahl (s), Sigge Godin (fp), Börje Nilsson (s), Karin Israelsson (c), Lena Öhrsvik (s), Hans Dau (m), Pontus Wiklund (kds), Leif Bergdahl (nyd), Gustaf von Essen (m), Maud Björnemalm (s), Liselotte Wågö (m), Widar Andersson (s), Ingvar Björk (s) och Karin Wegestål (s).

Från vänsterpartiet, som inte företräds av någon ordinarie ledamot i utskottet, har suppleanten Berith Eriksson (v) närvarit vid den slutliga behandlingen av ärendet.

Avvikande mening

Birgitta Dahl, Börje Nilsson, Lena Öhrsvik, Maud Björnemalm, Widar Andersson, Ingvar Björk och Karin Wegestål (alla s) anser att den del av utskottets yttrande som börjar på s. 2 med "Om bolaget" och slutar med "ovan framhållit." bort ha följande lydelse:

Utskottet anser från de principiella aspekter på en utförsäljning av statliga företag som framhållits i motion 1991/92:N20 av Ingvar Carlsson m.fl. (s) att näringsutskottet bör avstyrka bifall till proposition 1991/92:69 i den del den berör AB Kurortsverksamhet.

